



Bli certifierad inredare



Steg 1 lektion 3

FÄRGLÄRA

Kurs med inredaren

Ulrica Ask Morling

## **Inredning lektion 2: Färglära**

Färger ja! Vad gillar du för färger? Och vet du varför du gillar vissa färger mer än andra? Vi ska beröra ämnet färg i denna lektion! Färger lever vi ju med dagligen oavsett om vi vill det eller inte!

Färger på kläder, hår, natur, bussar, fotbollsmål osv. I offentlig miljö såsom sjukhus, bibliotek, kontor, skolor och alla andra ställen så är garanterat färgerna utvalda av ett proffs. Vi påverkas nämligen oerhört mycket av färger.

Om vi tittar på färgtrender så följs oftast kläder och inredning åt. Är det smutsig pastell som är trenden på kläder så är det i stora drag det på inredningen också.

I dagens lektion tar vi alltså upp färglära. Var inte orolig allt detta behöver du inte lära dig utantill om du inte vill. I alla fall inte den delen om NCS- systemet! (Det kan inte ens jag utantill! ) Man kan alltid gå tillbaka till detta avsnitt när det behövs. Men det är viktigt att man har lite koll på färglära.

**Sir Isaac Newton** gjorde det första färghjulet som består av tolv färger, men det kan genom att blanda färgerna bli en oändligt massa färger.



*Sir Isaac Newton började tala om färgfenomenen i slutet av 1660-talet. Han testade sig fram med ljus och färg för att förstå mer om hur ljuset påverkade färgen. Han publicerade sina experiment och den resulterande teorin om färg i 1672*

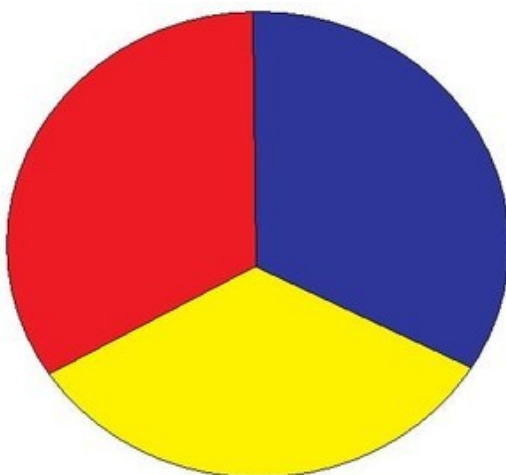
*Newtons teori om färg är att vissa färger på olika objekt absorberar och reflekterar olika mängder och våglängder av ljus och ger därför intryck av olika färgtoner. Newton använde sig av prismor för att bevisa att vitt ljus egentligen består av vågor av olika färger.*

*Newton uppfann alltså färghjulet. Han tog färgerna som bryts genom en prisma och placerade dem i en cirkel som baserades på matematiska beräkningar av deras våglängder. Newton placerade färgerna som ett diagram och som då visar att de primära färgerna (röd /gul /blå) visas på motsatt sida av sekundära färger med de mest kontrasterande våglängderna (röd/grön/gul/lila/blå/orange). Dessa färger ger den största kontrasten när de placeras sida vid sida.*

*På grund av Sir Isaac Newton, förstår vi nu att alla färger kommer från ljus reflektion och refraktion.*

### **Grundfärgerna:**

Färghjulet består av tolv färger och dessa delas in i tre grupper. primära, sekundära och tertiära färger.



### **PRIMÄRA**

Röd, blå och gul. Dessa kan inte skapas genom att blanda andra färger.



## SEKUNDÄRA

Orange, lila och grön. Dessa kan skapas man genom att blanda de primära färgerna.



## TERTIÄRA

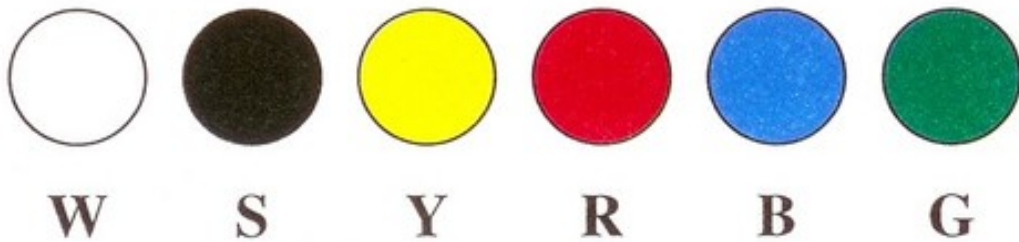
Är dessa markerade sex nyanser som uppstår genom att blanda primära och sekundära färger.

Vidare så har vi något som kallas för:

**Elementarfärger:** Gult, blått, rött, grönt och svart och vitt.

Det är de färgerna som människan har lättast att uppfatta

## De sex elementarfärgerna

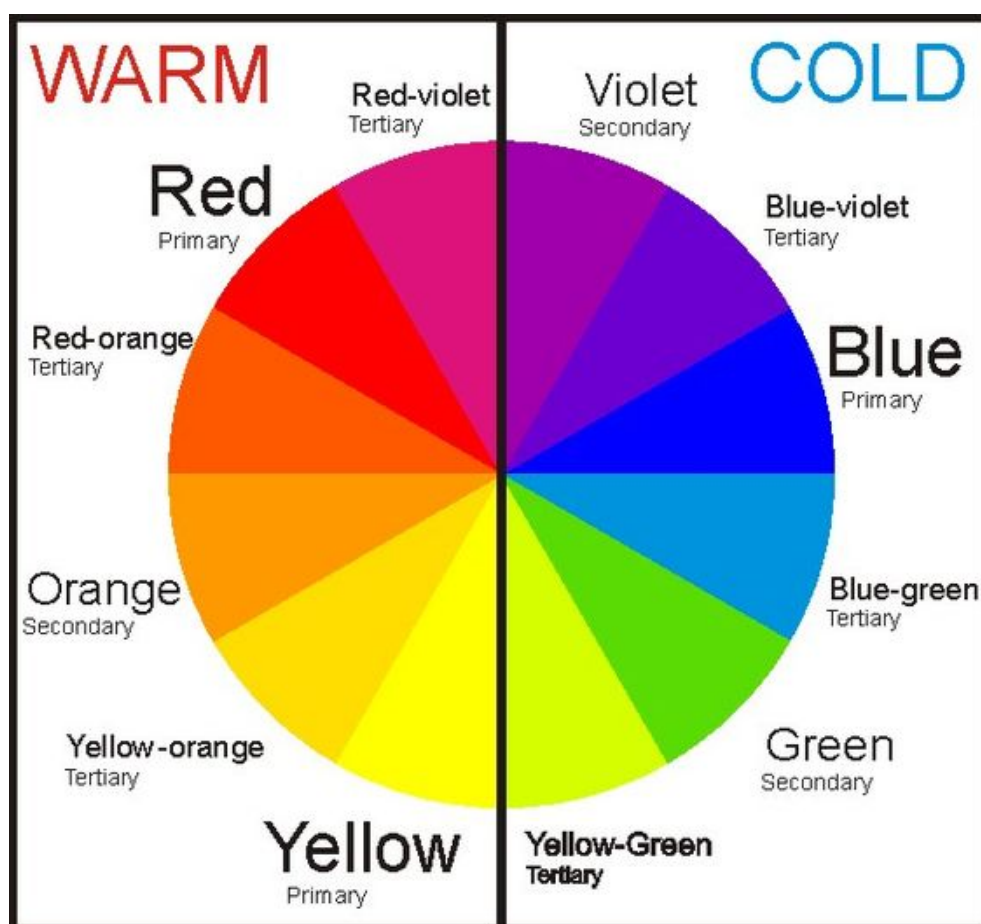


## Varma och kalla färger

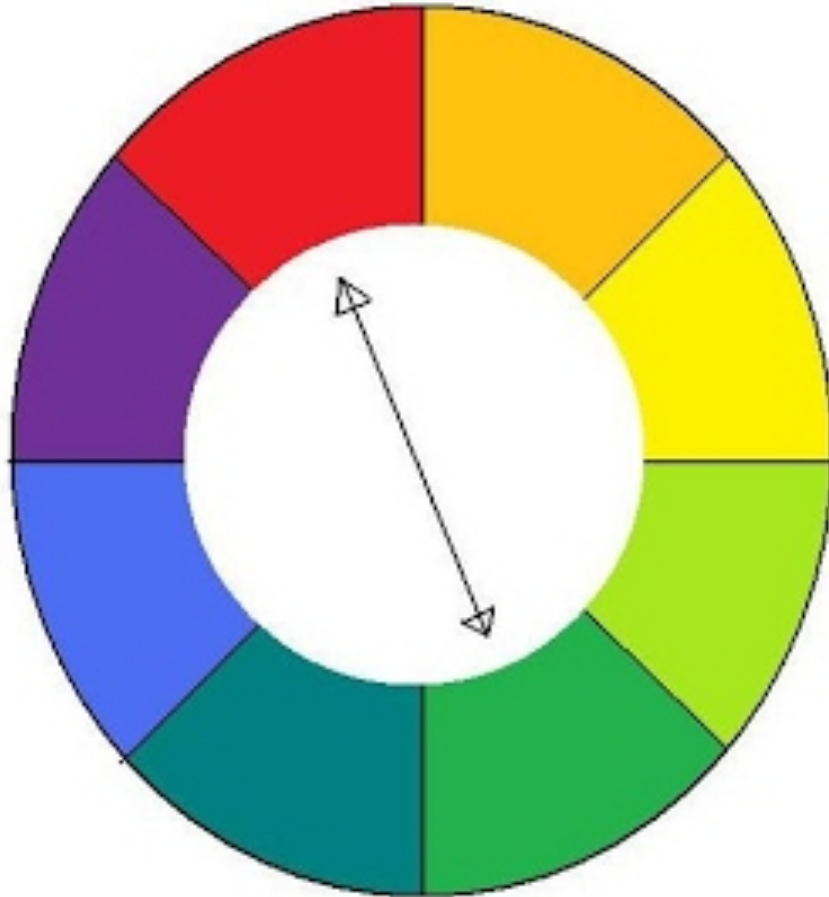
Vi har även varma och kalla färger vilket är mycket viktigt att känna till när man ska inreda

Rött, orange och gult tillhör de varma färgerna. De är mer vibrerande och tillför liv och "värme" till ett rum. Som kontrast är blått, lila och grönt de kalla färgerna som ger en lugnande känsla till ett rum.

Tänk på storleken i ett rum när du väljer färg. En varm färg i ett litet rum kan skapa en orolig känsla, samtidigt som en kall färg i ett stort rum kan ge ett tomt intryck.

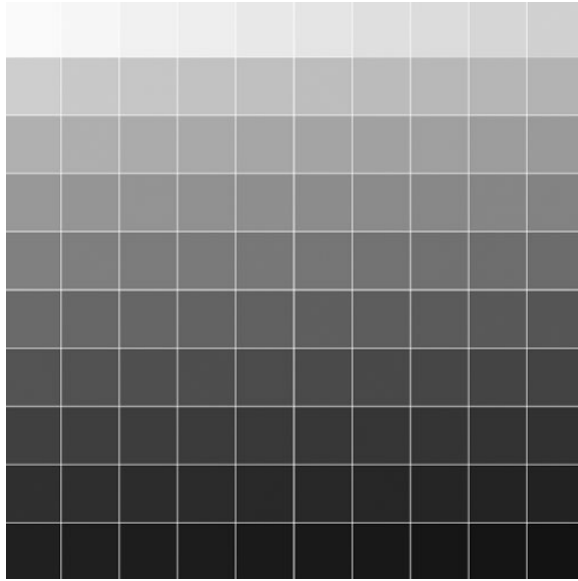


**Komplementfärger** är de färger som är längst ifrån varandra alltså mittemot i färgcirkeln. Om man blandar alla komplementfärger så blir det gråsvart.



Rött och grönt tex är komplementfärger. Man kan också framhäva färg genom att använda komplementfärger. Om du tex vill ha en accentfärg i ett rum så kan du använda komplementfärger för att sticka ut och göra rummet spännande.

**Gråskalan** består av svart och vitt



### **Ncs-systemet**

Men det finns ju så mycket mer färger när man ska inreda!  
Och för att underlätta för alla så skapades **Ncs-systemet** och **det var faktiskt en svensk man vid namn Anders Hård** som uppfann detta. Idag används NCS-systemet som gemensamt färgspråk när vi pratar kulörer inom måleri och färgfackhandeln - Systemet togs fram för att kunna bestämma kod på en specifik färg så att den alltid skulle se likadan oavsett vem som blandar till färgen över hela världen.

NCS-systemet Består av 6 de **Elementarfärger**

Y=Yellow

R=Red

B=Blue

G=Green

W=White

S=Swarts/Black

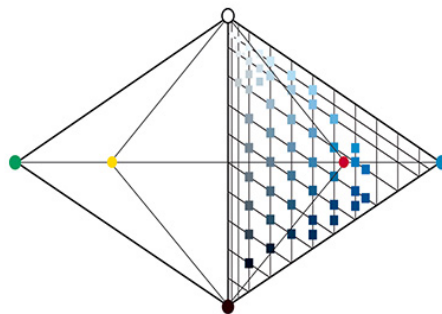
## NCS-systemet

### NCS ELEMENTARFÄRGER

Systemet utgår från sex elementarfärger, som människor upplever som "rena". De fyra kulörta elementarfärgerna är gult (Y), rött (R), blått (B) och grönt (G), medan vitt (W) och svart (S) är okulörta elementarfärger. Alla andra färger kan beskrivas genom sin större eller mindre likhet med elementarfärgerna. OBS! Detta är beskrivningen av hur färgen uppfattas, det beskriver alltså inte hur färgen är tillblandad.

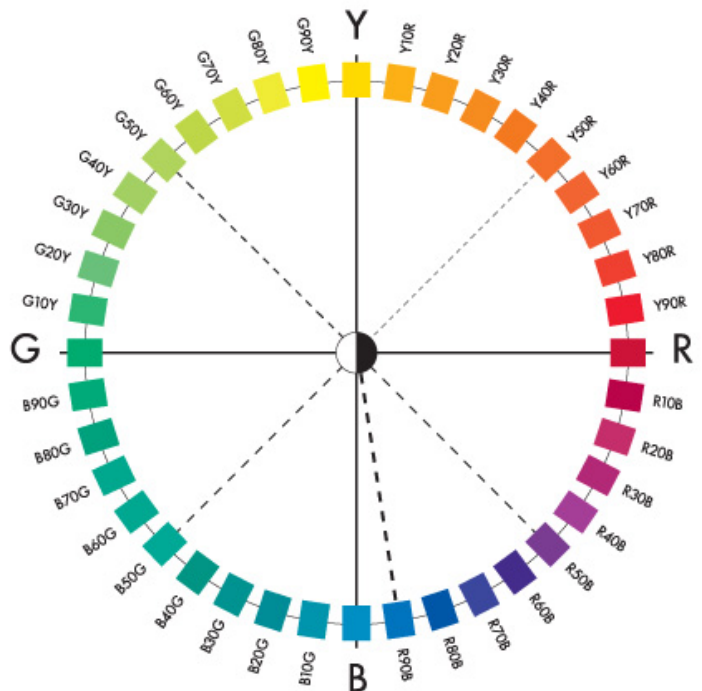
### NCS FÄRGRYMD

Med utgångspunkt från elementarfärgerna kan man beskriva alla färgers inbördes samband i en tredimensionell beskrivningsmodell, NCS färgrymd, som innefattar hela "färg världen" och som gör det möjligt att ange vilken färgförnimmelse som helst. För åskådlighetens skull brukar man visa den i två projektioner – färgcirkeln och färgtriangeln.



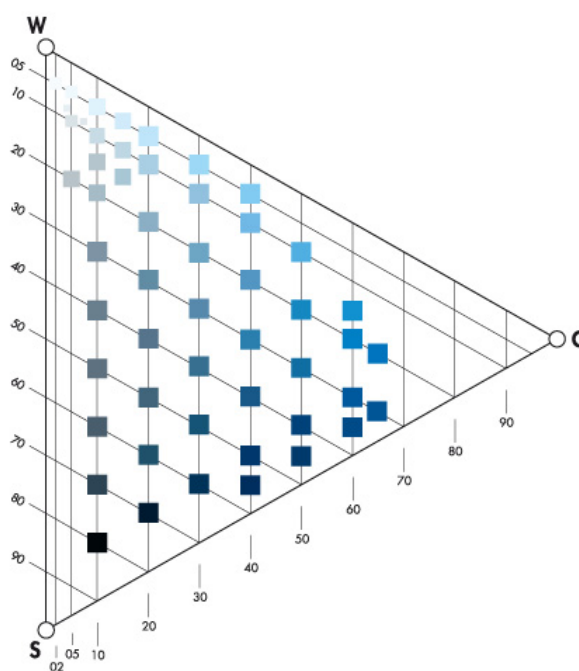
## NCS FÄRGCIRKEL ANGER KULÖRTONEN (FÄRGFAMILJEN)

Färgcirkeln är ett horisontellt snitt genom färgrymdens midja där de fyra kulörta färgerna gult, rött, blått och grönt är placerade som en kompass med lika avstånd dem emellan. Varje fjärdedel, kvadrant, i färgcirkeln är indelad i 100 steg, som används för att ge kulörtonen en entydig beteckning. Den markerade färgens kulörton (färgfamilj) R90B är en aning rödaktigt blå kulörton då den ligger nära den blå elementarfärgen.



## NCS FÄRGTRIANGEL ANGER NYANSEN AV EN FÄRG

Färgtriangeln är ett vertikalt snitt genom färgrymden. Här finner du olika nyanser av den angivna blå kulörtonen R90B. I triangelns bas finns gråskalan från vitt (W) till svart (S) samt den maximalt kulörta färgen, kulören (C) inom respektive kulörton (färgfamilj), i detta fall R90B. Kulören anger hur stark färgen är, ju längre ut i triangeln ju starkare är färgen. Skalorna för svarthet, vithet och kulör är indelade i hundra delar, som liksom i färgcirkeln kan uppfattas som procentangivelser. I triangeln är nyansen 1050 markerad.





S 1050-R90B

S betyder att färgen ingår i de 1950 NCS standardfärgerna, som illustrerar NCS systemet. Den första delen av koden 1050 beskriver den aktuella färgens nyans. Den har 10% svart och 50% kulört (färgstyrka). Resten upp till 100% utgör vitheten;  $100 - 10 - 50 = 40$ , dvs färgen har 40% vithet.

Kulör ton beteckningen R90B kan beskrivas utifrån färgcirkeln. Koderna R90B beskrivs som röd (R) med 90% blått (B) alltså en rödaktigt blå färg. B40G är tex blått med 40% grönt osv.

Av nyans- och kulörbeteckningarna tillsammans bildas den fullständiga färgbeteckningen enligt NCS. S 1050-R90B är alltså en entydig definition av en färg och varje tänkbar färg kan beskrivas med hjälp av en sådan NCS-beteckning. De 1950 standardfärgerna återfinnes i NCS Atlasen som är en illustration av systemet.